

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Bydgoszczy

LBY – 4101-030-01/2013

P/13/113

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Niniejszym stwierdzam
za zgodność z oryginałem

Bydgoszcz, dnia

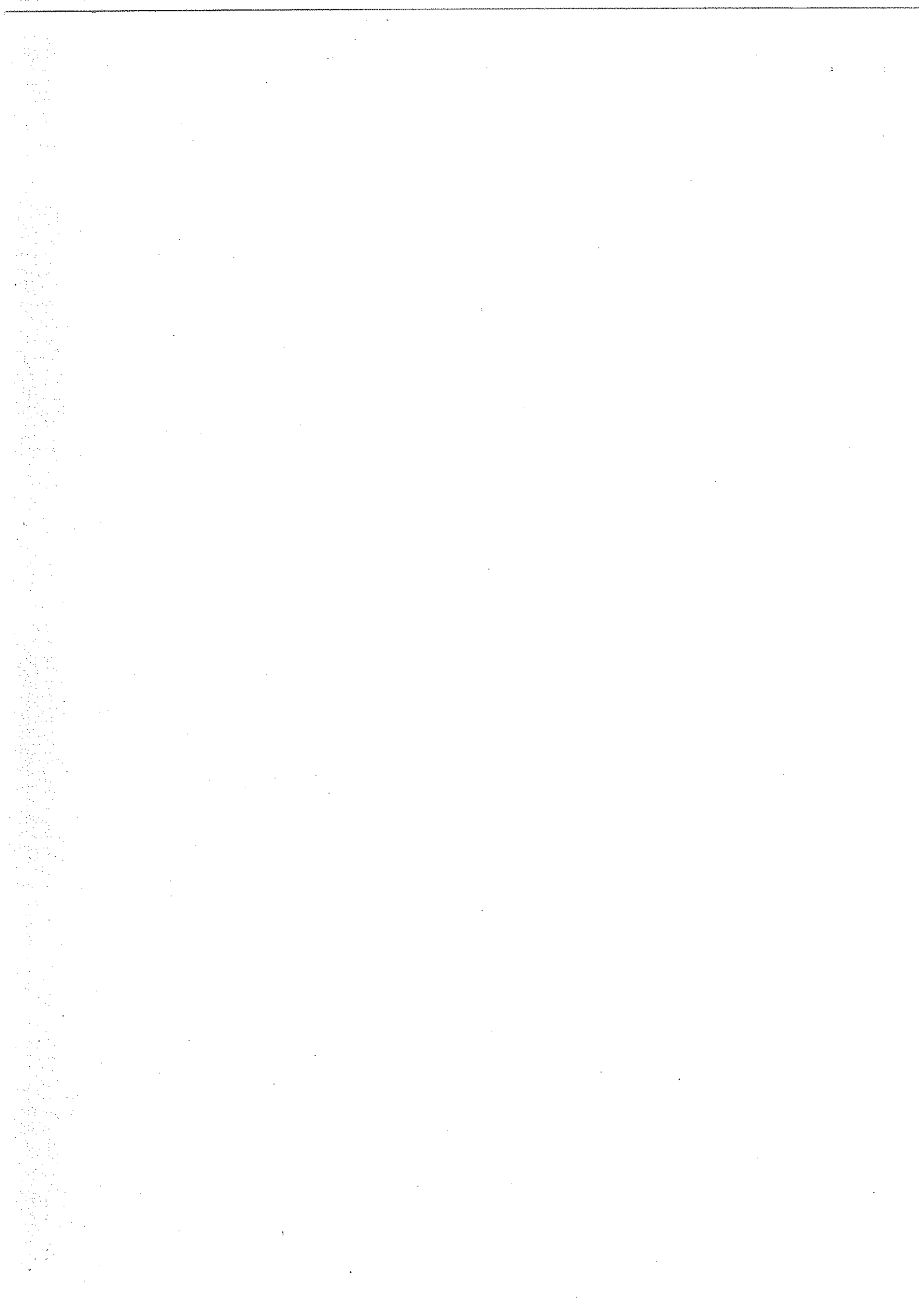
11.04.2013

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Bydgoszczy
ul. Wały Jagiellońskie 12, 85-950 Bydgoszcz
T +48 52 567 58 00, F +48 52 567 58 60
by@nik.gov.pl

Radca Prawny

Przemysław Łajka

pa-1136

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli P/13/113 – Działania administracji publicznej, w latach 2012-2013, na rzecz bezdomnych

Jednostka przeprowadzająca kontrolę Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Bydgoszczy

Kontroler Christian Makowski, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr 86224 z dnia 27 września 2013 r.

(dowód: akta kontroli str. 3-4)

Jednostka kontrolowana Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bydgoszczy
85-043 Bydgoszcz, ul. Ogrodowa 9

Kierownik jednostki kontrolowanej Renata Dębińska – Dyrektor

(dowód: akta kontroli str. 5-6)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości¹ działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bydgoszczy, (zwany dalej „MOPS”), prawidłowo realizował przedsięwzięcia podejmowane na rzecz bezdomnych. W listopadzie 2011 r. zawarta została umowa wieloletnia, (na lata 2011-2013), z Polskim Komitetem Pomocy Społecznej – Pomorskim Zarządem Wojewódzkim w Bydgoszczy, zwanym dalej „Komitetem Pomocy Społecznej”, na prowadzenie Centrum Pomocy dla Osób Bezdomnych (zwanym dalej „Centrum Pomocy”), przekazując, w latach 2012-2013, na ten cel dotację finansową w łącznej kwocie 4.192 tys. zł. MOPS na bieżąco przeprowadzał kontrolę finansową ponoszonych wydatków przez Centrum Pomocy.

Nieprawidłowością w funkcjonowaniu MOPS był brak kontroli merytorycznej, w latach 2012-2013, realizacji zadania publicznego przez Centrum Pomocy, określonego zarówno w ww. umowie jak i w ofercie złożonej przez Centrum.

Pozytywnie oceniono współpracę z instytucjami udzielającymi pomocy osobom bezdomnym takimi jak: Straż Miejska w Bydgoszczy i Centrum Aktywizacji Zawodowej w Powiatowym Urzędzie Pracy w Bydgoszczy

Niniejszym stwierdzam, że niniejszy dokument jest zgodny z oryginałem. Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

Radca Główny
Przebieślawska Łąka
Bd-1156

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Realizacja działań podejmowanych na rzecz bezdomnych

Opis stanu
faktycznego

1.1. Działania MOPS na rzecz osób bezdomnych

Dnia 24 listopada 2010 r., pomiędzy Miastem Bydgoszcz – MOPS (zleceniodawcą), reprezentowanym przez jej Dyrektora Danutę Reiter-Warczak, a Komitetem Pomocy Społecznej (zleceniobiorcą) została zawarta umowa wieloletnia (na okres od dnia 01 stycznia 2011 r. do 31 grudnia 2013 r.) nr 6/K/10 o realizację zadania z zakresu pomocy społecznej. Zgodnie z postanowieniami ww. umowy, zleceniobiorca zobowiązany został do „Prowadzenia Centrum Pomocy dla Bezdomnych przy ul. Fordońskiej 422, polegającego na prowadzeniu schroniska dla bezdomnych mężczyzn i schroniska dla matki z dzieckiem oraz prowadzeniu całodobowego punktu pomocy osobom nietrzeźwym, w tym bezdomnym.” Od dnia zawarcia ww. umowy wszystkie zadania MOPS w zakresie „działań administracji publicznej na rzecz osób bezdomnych”, powierzone zostały (przekazane) Komitetowi Pomocy Społecznej. Do umowy tej, w latach 2011-2013, wprowadzono pięć aneksów, którymi ustalano/zwiększano kwotę przeznaczaną na realizację zadania; na rok 2011 – 2.091 tys. zł; 2012 r. – 2.101 tys. zł; na rok 2013 – 2.091 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 7-9, 48-62)

Umowa powyższa została zawarta w oparciu o ofertę Komitetu Pomocy Społecznej, z której wynikało między innymi, że w skład Centrum Pomocy dla Bezdomnych wchodzić będzie: schronisko dla bezdomnych mężczyzn, schronisko dla bezdomnych kobiet i matek z dziećmi oraz punkt pomocy osobom nietrzeźwym. Wielkość powierzonego zadania miała dotyczyć do 200 mężczyzn, 168 kobiet oraz 18 bezdomnych w punkcie pomocy.

(dowód: akta kontroli str. 68-77)

W umowie tej postanowiono między innymi, że „zleceniobiorca zobowiązuje się do poddania kontroli realizacji zadania dokonywanej w miejscu jego realizacji lub w miejscu wyznaczonym przez zleceniodawcę”.

W MOPS-ie kontrola wewnętrzna, zewnętrzna oraz analiza funkcjonowania kontroli zarządczej należała do obowiązków specjalisty podległego kierownikowi Działu Organizacyjno-Administracyjnemu. Z zakresu jego czynności, obowiązków i uprawnień wynika, że ww. zadania kontrolne stanowiły dwa z spośród trzynastu, które powierzono do wykonywania.

(dowód: akta kontroli str. 26-27)

Z rocznych planów kontroli na lata 2012-2013 oraz ze sprawozdania z wykonania kontroli w 2012 roku wynika, MOPS nie przeprowadził w ww. okresie żadnej kontroli w Komitecie Pomocy Społecznej w zakresie realizacji zadań powierzonych umową z dnia 24 listopada 2010 r., a dotyczącą prowadzenia Centrum Pomocy dla Bezdomnych w Bydgoszczy.

(dowód: akta kontroli str. 28-47)

W rejestrze kontroli zewnętrznych prowadzonym w Centrum Pomocy dla Bezdomnych nie odnotowano żadnej kontroli przeprowadzonej przez MOPS, w latach 2012-2013, dotyczącej realizacji zadania wynikającego z umowy 6/K/10 z dnia 24 listopada 2010 r.

(dowód: akta kontroli str. 79-80)

Niniejszym stwierdzam
za zgodność z oryginałem

Radca Prawny
Przemysław Łąka
Bd-1156

1.2. Zaplecze organizacyjno-kadrowe

Na dzień kontroli (14 października 2013 r.) w MOPS zatrudnionych było 142 pracowników socjalnych. Wg stanu na 31 grudnia 2012 r. liczba mieszkańców Miasta Bydgoszcz wynosiła 361.254 osób².

Pani Ewa Taper – zastępca Dyrektora MOPS, w złożonym wyjaśnieniu stwierdziła, że „MOPS korzysta z pracy w ramach wolontariatu, ale nie w świadczeniu pracy socjalnej. Wolontariusze kierowani są najczęściej do pracy w świetlicach opiekuńczo-wychowawczych oraz ośrodkach wsparcia dziennego”. Pani Ewa Taper stwierdziła ponadto, że wszyscy pracownicy socjalni posiadają wykształcenie wymagane przepisami ustawy o pomocy społecznej.

(dowód: akta kontroli str. 12-13)

Z wykazu pracowników socjalnych wynika, że w MOPS zatrudnionych było, na dzień 15 października 2013 r., 142 pracowników socjalnych. Zgodnie z wymogami określonymi w art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, zwanej dalej „ustawą o pomocy społecznej”³, przy liczbie mieszkańców 339 300 osób, winno być zatrudnionych 180 pracowników socjalnych.

(dowód: akta kontroli str. 14-18)

Z przeprowadzonej analizy akt osobowych 15 pracowników socjalnych, co stanowiło 10,6% wszystkich pracowników socjalnych w MOPS, w zakresie posiadanych kwalifikacji, stwierdzono, że wszyscy ww. pracownicy posiadali udokumentowane kwalifikacje, zgodne z wymogami określonymi w obowiązujących przepisach.

(dowód: akta kontroli str. 19)

W strukturze organizacyjnej MOPS nie wyodrębniono zespołu realizującego zadania w zakresie pracy socjalnej i integracji społecznej, w tym na rzecz osób bezdomnych⁴.

(dowód: akta kontroli str. 20)

Zastępca Dyrektora Pani Ewa Taper, do obowiązków której należy między innymi nadzór nad rejonowymi ośrodkami pomocy społecznej wyjaśniła, że osobie bezdomnej zgłaszającej się po pomoc proponowane jest przede wszystkim zamieszkanie, w prowadzonym przez Komitet Pomocy Społecznej, schronisku dla osób bezdomnych. Ponadto w celu właściwego rozeznania potrzeb kobiet i matek z dziećmi w ROPS „Bartodzieje” zatrudniono pracownika socjalnego, którego zadaniem jest przede wszystkim udzielanie pomocy bezdomnym.

(dowód: akta kontroli str. 12-13; 21-23)

1.3. Rozeznanie o skali zjawiska i liczbie bezdomnych

W nocy z 7/8 lutego 2013 r. przeprowadzono w Bydgoszczy (tak jak w całym kraju) liczenie osób bezdomnych. Ustalono, że na terenie Miasta było łącznie 886 osób bezdomnych, z czego: 394 przebywało w placówkach udzielających schronienia, natomiast 492 osoby bezdomne przebywały poza schroniskiem. Każda osoba bezdomna korzystająca ze świadczeń pomocy społecznej jest zarejestrowana w systemie POMOST⁵, natomiast osoby, które korzystają wyłącznie ze schronienia (nawet jednorazowo) rejestrowane są przez pracowników Komitetu Pomocy Społecznej.

² Wg danych Głównego Urzędu Statystycznego

³ Dz.U. z 2013 r. poz. 182 ze zm.

⁴ Powołania takiego wyodrębnionego zespołu umożliwia ustawa o pomocy społecznej w art. 110a

⁵ System informatyczny przeznaczony dla jednostek organizacyjnych pomocy społecznej i wspomagający je w realizacji zadań gminy, wynikających z ustawy o pomocy społecznej

Niniejszym stwierdzam
za zgodność z oryginałem

Rada Prawny

Przemysław Łutka

Bd-1156

Bydgoszcz, dnia 11.04.2014

MOPS we współpracy ze Strażą Miejską w okresie jesienno-zimowym tworzy „mapę bezdomności”. Na mapie tej zaznaczane są wskazane przez pracowników socjalnych i strażników miejskich różne miejsca, w których przebywają osoby bezdomne (np. zsypy, klatki schodowe, ziemianki, piwnice itp.). Przykładowo w trakcie trwania niniejszej kontroli, w dniu 19 listopada 2013 r. w regionalnej Gazecie Pomorskiej opublikowano „Bydgoską mapę pomocy bezdomnym”.

(dowód: akta kontroli str. 63)

Z wyjaśnień Zastępcy Dyrektora Pani Ewy Taper wynika, że w czasie zimy patroli Straży Miejskiej wizytują ww. miejsca i nakłaniają bezdomnych do skorzystania z miejsc noclegowych, a według jej rozeznania liczba bezdomnych pozostających poza schroniskiem jest co roku zbliżona do ok. 400 osób. Schroniska prowadzone przez Komitet Pomocy Społecznej dysponują 275 miejscami dla mężczyzn i 160 dla kobiet i matek z dziećmi (łącznie 435 miejsca). MOPS nie prowadzi ewidencji dotyczącej zamarnięć osób bezdomnych jak i podejmowanych interwencji medycznych z powodu odmrożenia. Ewa Taper nie przypomina sobie, aby w latach 2012-2013 na terenie Bydgoszczy zmarł bezdomny z powodu wyziębienia organizmu.

(dowód: akta kontroli str. 85-86)

1.4. Infrastruktura i zasoby wykorzystywane na rzecz bezdomnych

W trakcie przeprowadzonych oględzin w Centrum Pomocy dla Osób Bezdomnych prowadzonym przez Komitet Pomocy Społecznej stwierdzono, że ilość pomieszczeń dla osób bezdomnych mężczyzn (przy ul. Fordońskiej 422) była zgodna z ofertą złożoną przez Komitet Pomocy Społecznej. Pomieszczenia dla bezdomnych mężczyzn zlokalizowano w czterech budynkach, w których było: 10 pokoi sześciuosobowych, 6 pokoi czteroosobowych, 10 pokoi ośmioosobowych, noclegownia dla 20 osób i noclegownia dla 34 osób (łącznie 218 miejsc dla bezdomnych). We wszystkich pokojach znajdowały się łóżka piętrowe, szafa odzieżowa, lodówka, stolik i krzesła. W niektórych pokojach na wyposażeniu znajdowały się telewizory, radia i różny sprzęt do odtwarzania muzyki, które to urządzenia były własnością osób bezdomnych. Łączna kubatura pomieszczeń sypialnych wynosiła 627,6 m. kw. Do ewentualnego wykorzystania miejsc doraźnych, w przypadku pełnego wykorzystania ww. miejsc, była jeszcze świetlica, w której można rozłożyć 60 materacy. W dniu przeprowadzonych oględzin tj. 16 grudnia 2013 r. w Centrum Pomocy dla Osób Bezdomnych (mężczyzn) przebywały (w nocy z 15/16 grudnia) 223 osoby. Z ewidencji prowadzonej w Centrum wynikało, że przykładowo dwa miesiące wcześniej, tj. w nocy z 15/16 października br. Przebywało 176 osób. W Centrum Pomocy Społecznej znajdowała się ponadto izolatka dla osób z pogorszonym stanem zdrowia oraz świetlica przeznaczona do prowadzenia zajęć z terapii alkoholowej AA. W ww. schronisku dla bezdomnych mężczyzn, jak i w schronisku dla bezdomnych kobiet i matek z dziećmi, obowiązywał regulamin dla osób korzystających z pomieszczeń schroniska. Komitet Pomocy Społecznej prowadzi także schronisko dla bezdomnych kobiet i matek z dziećmi (przy ul. Polanka 9) w budynku czteropiętrowym z 168 miejscami noclegowymi, w którym jest możliwość rozłożenia 24 materacy w okresie jesienno-zimowym.

Wszystkie budynki stanowiące schroniska dla osób bezdomnych (zarówno mężczyzn jak i kobiet) były wyposażone w instalację wodno-kanalizacyjną, elektryczną i centralnego ogrzewania. W Punkcie Pomocy Osobom Nietrzeźwym, zwanym dalej „PPON”, znajduje się 12 pomieszczeń do udzielania pomocy osobom

Niniejszym stwierdzam, że treść niniejszego protokołu jest zgodna z oryginałem

Radea Prawny

Przemysław Łętka

Bd-1156

ambulatorium wraz z gabinetem lekarskim, dyżurka, pomieszczenie na depozyt, poczekalnia.

Z dokumentacji znajdującej się w Komitecie Pomocy Społecznej wynikało, że w okresie objętym kontrolą (w latach 2012-2013) MOPS nie przeprowadzał żadnej kontroli w zakresie prawidłowości realizacji umowy 6/K/10 z dnia 24 listopada 2010 r. dotyczącej prowadzenia Centrum Pomocy dla Osób Bezdomnych. W ewidencji kontroli zewnętrznych odnotowano kontrole Straży Pożarnej i Sanepidu, kontrole te nie odnotowały uwag, a drobne nieprawidłowości były usuwane na bieżąco.

(dowód: akta kontroli str. 78-84; 87-88)

1.5. Pomoc i wsparcie udzielane osobom bezdomnym

Na terenie miasta Bydgoszcz jedynymi schroniskami dla osób bezdomnych były schroniska prowadzone przez Komitet Pomocy Społecznej. Inne organizacje pozarządowe prowadzą pomoc i wsparcie osobom bezdomnym przede wszystkim w formie posiłków. Pomoc w formie posiłków udzielana przez organizacje pozarządowe kierowana jest do osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. W tej grupie znajdują się także osoby bezdomne, lecz udzielane im wsparcie nie jest wyodrębniane w prowadzonej ewidencji

Realizacja zadania polegającego na dożywianiu, osób potrzebujących takiej pomocy, zlecona została organizacjom pozarządowym wyłonionym w drodze otwartego konkursu ofert. Zadaniem tych organizacji jest przygotowanie i wydawanie codziennie jednego gorącego, pełnowartościowego posiłku jednodaniowego (tj. zupa z obowiązkową „wkładką” i pieczywem lub posiłek typu drugiego dania) na podstawie kart abonamentowych wydawanych przez organizację. W latach 2012-2013 zadania te realizowało sześć organizacji:

- Caritas Diecezji Bydgoskiej
- Polski Komitet Pomocy Społecznej
- Stowarzyszenie „Z Potrzeby Serca”
- Zgromadzenie Sióstr Albertynek Posługujących Ubogim
- Polski Czerwony Krzyż
- Stowarzyszenie Bydgoska Pomoc Społeczna

Wyżej wymienione organizacje w roku 2012 wydały ogółem 59.486 posiłków dla 2.950 osób za łączną kwotę 246.783 zł.

W samym Centrum Pomocy w okresie od 1 stycznia do 31 sierpnia br. Wydano łącznie 124.005 posiłków w formie śniadań, obiadów i kolacji.

W Centrum Pomocy prowadzonym przez Komitet Pomocy Społecznej, w październiku br., przebywało 114 osób niepełnosprawnych z orzeczoną stopniem niesprawności (jedno dziecko, 34 kobiety, 79 mężczyzn). Wśród bezdomnych, posiadających orzeczoną stopniem niesprawności, 23 osoby otrzymują świadczenia rentowe z ZUS (5 kobiet, 18 mężczyzn), a 56 osób korzysta z pomocy w formie zasiłku stałego (10 kobiet, 46 mężczyzn). Lekki stopień niesprawności mają 34 osoby bezdomne (19 kobiet, 15 mężczyzn), osoby te zarejestrowane są w Powiatowym Urzędzie Pracy jako osoby bezrobotne poszukujące pracy.

W ramach aktywizacji zawodowej w Klubie Integracji Społecznej działającym przy Centrum Pomocy dla Bezdomnych Kobiety i Matek z Dziećmi prowadzone są zajęcia z zakresu genezy i analiz zjawisk społecznych, aktywizacji w zakresie powrotu do pracy, poradnictwa w sprawach życiowych oraz program dla rodzin zastępczych.

W zajęciach tych w 2013 r. (do 30 września) uczestniczyło 245 kobiet.

Niniejszym stwierdzam
za zgodność z oryginałem

Radca Prawny
Przemysław Łątko
Bd-1156

Bydgoszcz, dnia 11.10.2013 r.

Wsparciem dla osób bezdomnych, przede wszystkim mężczyzn, ułatwiającym wyjście bezdomności są podejmowane przez Centrum Pomocy działania dotyczące rozwiązywania problemów alkoholowych. Na terenie Centrum funkcjonuje grupa Anonimowych Alkoholików (AA), która przybrała nazwę SZANSA. Grupa ta spotyka się cyklicznie raz w tygodniu i pracuje na „ogólnoświatowych” zasadach, czyli 12 tradycjach i 12 krokach. Grupa AA liczyła początkowo cztery osoby, na koniec września br. liczba ta wzrosła do 30 osób.

Podejmowane działania przez pracowników Centrum Pomocy mają na celu usamodzielnienie się podopiecznych jak i wyjście z bezdomności. W tym celu prowadzone są indywidualne rozmowy skutkujące podpisaniem, przez podopiecznych, umowy dotyczącej wyjścia z bezdomności. Na dzień 30 września 2013 r. umowami tymi objętych było 134 bezdomnych mężczyzn oraz 54 bezdomnych kobiet i matek z dziećmi.

Mieszkania socjalne pozostają w zasobie mieszkaniowym Gminy (zarządzanym przez ADM). Nie ma odrębnej bazy mieszkań dla osób bezdomnych. Każda z osób bezdomnych traktowana jest jak mieszkaniec Bydgoszczy, który ma prawo i możliwość składania wniosku o przydział lokalu mieszkalnego. W wyniku współpracy Komitetu Pomocy Społecznej z ADM w latach 2011-2013 przyznano 16 osobom bezdomnym lokale mieszkalne.

(dowód: akta kontroli str. 89-111)

Z uwagi, iż powyższe usługi świadczyły podmioty nieobjęte kontrolą, działalność w powyższym zakresie nie podlega ocenie.

1.6. Wielkość wydatków przeznaczonych na udzielanie pomocy osobom bezdomnym

Wydatki poniesione przez MOPS na rzecz osób bezdomnych w 2012 roku, były wyższe o 1,03% od wydatków poniesionych na ten cel w roku poprzednim. Procentowy ich udział, w tym samym okresie, zmalał: o 0,05 pkt procentowych w wydatkach Gminy Bydgoszcz ogółem oraz o 0,23 pkt procentowe w wydatkach na pomoc społeczną, co przedstawiono w poniższej tabeli:

Lp.	Wydatki poniesione przez ośrodek pomocy społecznej na rzecz osób bezdomnych	2011 r.	2012 r.	2013 r. (I półrocze)
1	2	3	4	5
1	Plan (w zł)	2.686.526	2.763.200	1.410.883
2	Wykonanie (w zł)	2.686.526	2.763.200	1.410.883
3	% udział w wydatkach gminy ogółem	0,24	0,19	0,23
4	% udział w wydatkach na pomoc społeczną	3,71	3,48	3,56

(dowód: akta kontroli str. 10)

Strukturę wydatków i liczbę osób bezdomnych objętych wsparciem przedstawiono w poniższej tabeli:

Lp.	Świadczenia udzielone osobom bezdomnym (w podziale na formy pomocy)	2011 r.		2012 r.		2013 r. (I półrocze)	
		Liczba osób	Koszty (w zł)	Liczba osób	Koszty (w zł)	Liczba osób	Koszty (w zł.)
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Pokrycie kosztów	283	2.091.000	306	2.101.000	240	1.044.600

Niniejszym stwierdzam za zgodność z oryginałem

Bydgoszcz, dnia 11.10.2013 r.

Przewidywany Łąka
Bd-1156

	schronienia						
2	Zasiłki celowe (m.in. zakup żywności, leków, ubrań, opału)	91	17.833	130	30.738	68	7.150
3	Zasiłki okresowe	80	85.274	81	105.430	59	70.572
4	Zasiłki stałe	128	417.540	130	430.688	105	251.354
5.	Składki na ubezpieczenie zdrowotne	126	36.939	123	37.258	102	21.939
6	Inne (program państwa w zakresie „Pomoc dożywiania”)	114	37.940	151	58.086	69	15.268
	Ogółem	492	2.686.526	516	2.763.200	425	1.410.883

(dowód: akta kontroli str. 11)

W 2012 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, nastąpił wzrost liczby osób bezdomnych objętych wsparciem o 4,9%. Średni koszt poniesiony przez MOPS na jednego bezdomnego objętego wsparciem wyniósł w 2012 r. 5.355 zł i był zbliżony do kosztu poniesionego w 2011 r. (5.460 zł). Największe koszty poniesione zostały na pokrycie schronienia bezdomnych: w 2011 r. – 77,8% kosztów ogółem, w 2012 r. 76,0% tych kosztów. Z ww. formy pomocy skorzystało 306 bezdomnych w 2012 roku, co stanowiło wzrost o 8,1% w porównaniu z 2011 rokiem.

Uwagi i ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzone nieprawidłowości polegały na:

1. Niezatrudnieniu pracowników socjalnych w wielkości wymaganej ustawą o pomocy społecznej. Zgodnie z Art. 110 ust. 11 ww. ustawy „ośrodek pomocy społecznej zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik na 2 tys. mieszkańców.” W MOPS zatrudnionych (na dzień kontroli) było 142 pracowników. Liczba mieszkańców Gminy Bydgoszcz wynosiła (na dzień 31 grudnia 2012 r.) 361 254 osób. Zgodnie z ww. wymogami ustawy o pomocy społecznej w MOPS winno być zatrudnionych 180 pracowników socjalnych. Faktyczne zatrudnienie pracowników socjalnych w MOPS stanowiło 78,3% ilości wymaganej ww. ustawą, tj. jeden pracownik socjalny na 2,6 tys. mieszkańców. W toku kontroli nie stwierdzono, aby mniejsza ilość pracowników socjalnych, od wymaganej ww. ustawą, miała wpływ na jakość pomocy udzielanej osobom bezdomnym. Zastępca dyrektora Ewa Taper w złożonym wyjaśnieniu stwierdziła, że nie ma potrzeby zatrudniania dodatkowej liczby pracowników socjalnych do pomocy wyłącznie osobom bezdomnym.

(dowód: akta kontroli str. 12-13)

2. Nieprzeprowadzaniu kontroli merytorycznej realizacji zadania z zakresu pomocy społecznej na prowadzenie Centrum Pomocy dla Osób Bezdomnych. Kontroli tej nie przeprowadzono pomimo postanowień w tym zakresie zawartych w umowie z Komitetem Pomocy Społecznej. Dyrektor MOPS w złożonym wyjaśnieniu stwierdziła między innymi, że MOPS na bieżąco przeprowadzał kontrolę finansową realizacji zadania powierzonego Komitetowi Pomocy Społecznej, a kontrolę merytoryczną w powyższym zakresie planuje przeprowadzić w 2014 r.

(dowód: akta kontroli str. 112-113)

Niniejszym stwierdzam
za zgodność z oryginałem

Radca Przewodny
Przemysław Białka
Bd-1158

Bydgoszcz, dnia 11.06.2014 r.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości⁶ działalność MOPS w zbadanym zakresie.

2. Współpraca z instytucjami udzielającymi pomocy osobom bezdomnym

Opis stanu faktycznego

Centrum Pomocy, prowadzonym przez Komitet Pomocy Społecznej, w ramach szeroko rozumianej pracy socjalnej, mającej na celu zabezpieczenie osób bezdomnych przed dalszą marginalizacją i wykluczenie społecznym, podejmowały działania mające na celu aktywizację zawodową swoich podopiecznych i integrację społeczną. W działaniach tych współpracowało (poza MOPS) z takimi instytucjami jak:

- Bydgoskie Centrum Wsparcia Rodziny
- Powiatowy Urząd Pracy
- Straż Miejska
- Bydgoski Ośrodek Rehabilitacji, Terapii Uzależnień i Profilaktyki
- Uniwersytet Kazimierza Wielkiego
- Administracja Domów Miejskich spółka z o.o.
- Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności

(dowód: akta kontroli str. 92-103)

Przykładowo:

Straż Miejska w Bydgoszczy z własnej inicjatywy jak i wspólnie z MOPS w okresie objętym kontrolą podejmowała działania prewencyjne oraz kontrolne miejsc, w których przebywają bezdomni, mające na celu zapobieganie bezdomności jak i ograniczające negatywne skutki dla osób bezdomnych, co przedstawiono w poniższym zestawieniu

Rodzaj	2012 r. (liczba)	I-XI 2013 r. (liczba)
Liczba zgłoszeń dotyczących osób bezdomnych	1.821	2.323
Ilość skontrolowanych miejsc przebywania osób bezdomnych w ramach zadań własnych (w tym z MOPS)	1.489 22	1.880 61
Liczba osób, wobec których podejmowano interwencje:	3.073	3.640
a) dowieszenie do schroniska dla bezdomnych	30	40
b) dowieszenie do szpitala	27	17
c) dowieszenie do Punktu Pomocy Osobom Nietrzeźwym ⁷	1.389	675
d) ujęcia osób poszukiwanych przez policję	15	9
e) wezwanie pogotowia ratunkowego	25	66
f) odmawiający przyjęcia pomocy	1.575	2.679
g) inne	12	154

Patrole wspólne z pracownikami MOPS kontrolując miejsca, w których przebywały osoby bezdomne informowały zastane tam osoby o możliwym zakresie uzyskania przez nie pomocy. Przekazywane były informacje o miejscach noclegowych

⁶ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen cząstkowych dotyczących działalności w badanym obszarze: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

⁷ Liczbę ogółem osób doprowadzonych do Punktu Pomocy Osobom Nietrzeźwym podano i opisano w p.1.5.3.

Niniejszym stwierdzam
za zgodność z oryginałem

Radca Prawny

Bydgoszcz, dnia 11.04.2014 r.

Przemysław Łąka

i jadalniach funkcjonujących na terenie Bydgoszczy jak i całym województwie kujawsko-pomorskim. O adresach tych placówek w okresie zimowym 2013/2014 informowała ulotka (przekazywana osobom bezdomnym).

(dowód: akta kontroli str. 64-67)

Centrum Aktywizacji Zawodowej w Powiatowym Urzędzie Pracy w Bydgoszczy, spośród pensjonariuszy Centrum Pomocy dla Bezdomnych Mężczyzn oraz Centrum Pomocy dla Bezdomnych Kobiet i Matek z Dziećmi, skierowało do wykonywania robót publicznych w 2012 r. – osiem osób, a w 2013 r. – 13 osób.

(dowód: akta kontroli str. 24-25)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność MOPS w zbadanym zakresie.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁸, wnosi o:

1. Podjęcie działań zmierzających ujmowania w planach kontroli MOPS kontroli merytorycznej realizacji zadań powierzonych Komitetowi Pomocy Społecznej w zakresie prowadzenia Centrum Pomocy dla Osób Bezdomnych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Bydgoszczy.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 14 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

Niniejszym stwierdzam
za zgodność z oryginałem

Radca Prawny
Przełęczysta Łątka
Bd-1156

Bydgoszcz, dnia

M. Olejnik

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Bydgoszcz, dnia 31 grudnia 2013r.

Kontroler
Christian Makowski
Doradca ekonomiczny

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Bydgoszczy

Dyrektor
Jarosław Wenderlich

2013/12/31

Niniejszym stwierdzam
za zgodność z oryginałem

Rada Prawny

Przemysław Łalka

Bydgoszcz, dnia 31.12.2013r.

Bd-1156

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bydgoszczy

p. Lewandowska
14.01.14
KOORDYNATOR ZESPOŁU
SML
Adrianna Sudołkirska
Audytor Wewnętrzny

URZĄD MIASTA BYDGOSZCZY
ZESPÓŁ AUDYTU I KONTROLI
3401/14
wpl. dnia 14.01.2014
nr wpływu .....
ilość załączników VDA

Bydgoszcz, dnia 9 stycznia 2014 r.

SD.082.1.2014

ZASTĘPCA PREZYDENTA MIASTA

URZĄD MIASTA BYDGOSZCZY
SEKRETARIAT ZASTĘPCY PREZYDENTA
wpływ dnia 09 STY 2014 (2)
nr wpływu 3401/14
ilość załączników sztuk

2 ALL
13 STY 2014
352

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Bydgoszczy

ul. Wały Jagiellońskie 12
85-950 Bydgoszcz

W nawiązaniu do treści wystąpienia pokontrolnego LBY-4101-030-01/2013 z dnia 31 grudnia 2013r. uprzejmie informuję, iż z należytą uwagą zapoznałam się z jego treścią oraz przedstawionymi uwagami i wnioskiem.

Biorąc pod uwagę konieczność dostosowania poziomu zatrudnienia pracowników socjalnych do wymogów określonych w art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej, podejmę działania mające na celu spełnienie tego wymogu. Informuję jednocześnie, że podstawowym determinantem skutecznego wyeliminowania stwierdzonej w tym zakresie nieprawidłowości będzie zwiększenie w budżecie ośrodka środków finansowych na ten cel.

Wykonując zawarty w części IV wystąpienia wniosek pokontrolny, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej włączy do zakresu stosowanych dotychczas procedur kontrolę dotyczącą merytorycznej realizacji zadania zleconego Polskiemu Komitetowi Pomocy Społecznej w Bydgoszczy. W zakresie powyższym w planie kontroli na rok 2014 ujęto zostało przeprowadzenie kontroli kompleksowej tej placówki.

Do wiadomości:

Pan Jan Szopiński -
Zastępca Prezydenta Miasta Bydgoszczy

Dyrektor
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Bydgoszczy
Renata Dębska

